

naši možje; kedar so pri narodnjakih ali pri duhovnikih, tedaj so vam sladki, da se med iz njih cedi, kedar pa pridejo k sovražnikom naše narodnosti, ali duhovnikov, tedaj pa ne vedó bolj osorne besede povedati, kakor »popi« ali »tumasti bindišar«, o j to so vam žalostni ljudje! Dragi čitatelj, ne misli, da bi to duhovniki pisali, ker se včasih nad tem kako človeče jezi: kmet že ve, kje ga čevlji žuli, tudi moja roka mora po leti oralo in motiko držati, pa tudi včasih kupico dara božjega in to izpijem rad na zdravje vsem tistim, ki so možaki, v besedi in v djanji!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. V torek je bila ob 11. dopoldne v dvorni cerkvi na Dunaji poroka nadvojvodinje Margarete Zofije, hčere nadvojvode Karl Ludvika, in vojvode Württemberskega Albrehta. Pri poroki so bili svitli cesar, kralj in kraljica Württemberska. — V državnem zboru se nadaljuje razprava o državnem proračunu; pri deželnoobranskem ministerstvu se je poslanec dr. Gregorec jako srečno potegnil za slov. vojsake na Koroškem. — O novi stalni večini še ni duha ne sluha in se ne mudi, kakor je podoba, grofu Taaffe nič kaj za-njo; se ve, da shaja on tudi brez nje, ali kaj poreče dr. Plener, vodja »nemške levice«, ko ne pride na-nj vrsta, da sede na »stol ministra!«

Štajarsko. Nemški obrtniki, posebno po gorjenjih delih naše dežele, niso nič kaj zadovoljni z načrtom za novo postavo o davkih: njim se dozdeva in morebiti po pravici, da se malim obrtnikom nalaga v njem preveč davka, večim pa razmerno premalo. No, dokler še je postava samo v načrtu, je dobro, če se razkrije vladi mogoča napaka ali krivica! — V Vildonu je bilo te dni zborovanje katol. pol. društva ter je posl. Kaltenegger razlagal, zakaj so nemški konservativci v Hohenwarthovem klubu. Volilci so njemu in sploh konservativnim poslancem izrekli svoje zaupanje.

Koroško. Udje ženske podružnice »šulvereina« v Celovci priredijo v nedeljo dne 5. februarja »nemško veselico«. Na tej se ima nabrati novcev za mogočno majko Germanijo, da bode v stanu še na dalje požirati slov. otroke. Godba pa bode vojaška in ne znamo, če je to dobra. — Jako neljubo delo dela slov. učiteljem ukaz, da morajo učiti nemški že prvenec: mučita se s tem učitelj in učenec in uspeha ni, pa ga ne bode!

Kranjsko. Nekaj izrednega je iz Ljubljane bilo v torek: v slov. dnevnikih s tega dne ni bilo niti znamenja, da sta si sicer rada v laséh. Ali je to dobro znamenje? — Slov. čitalnica v Kranji obhaja letos svojo 30letnico, preloži pa slovesnost na poletje, na ugodno dobo. — Zadnji sejem v Ljubljani ni imel posebno življenja, živine je bilo 1275 glav, kupcev pa prav malo. Kriva je pač huda zima!

Primorsko. Deželni odbor v Gorici izda knjižico: »Pouk o gluhonemih« na stroške dežele. Enako knjižico že mi imamo od g. J. Koprivnika, profesorja na e. kr. učiteljski v Mariboru, samo da se za-njo premalo zmenimo, izlasti pa še pri zeleni mizi v Gradci ne, ker je slovenska! — Mestni zastop v Trstu ima, kar se tiče občinske kase, sušico, vendar pa še jo stiska, da izpuli iz nje denarja za laške šole po slov. vaséh, v zadnjem času stavi se taka pri Sv. Križi.

Hrvaško. Ban Khuen-Héderváry se izgovarja, zakaj še ni nadškofa v Zagrebu, s tem, da ne more najti pripravne osebe. Čudno, kake lastnosti naj le ima

prihodnji nadškof? — V Petrinji dobijo vinorejsko šolo na stroške dežele.

Ogersko. Koloman Tisza, »papež kalvincev«, bode največ kriv, če razpade sedanja vladna stranka. On tega sicer ne namerava, ker je vsa stranka liberalna, ali mož vleče že tudi njej preveč na jude in kalvince. Zato ji je zamrzelo do njega in tudi pri vladi sami so ga siti že do grla. — Volitve na Ogerskem niso »čiste«, to se pravi: vlada pritiska na vso moč v volilce, da volijo njej na ljubo. Ako tega ne storijo, tedaj pa jim poje gorjé. To ni zdravo za državo.

Vunanje države.

Rim. Ker so sv. oče Leon XIII. pri zadnjem konsistoriji si pridržali dva kardinala »in petto«, v prsih t. j. zamolčali so še nju ime, ugiblje se sedaj veliko, kdo da bi bila. No da-si jud, posebno časnikar vse izvoha, tu vemo, da se mu ne posreči!

Italija. V Rimu je velika banka Guerini počila, ali kakor se pravi, izrekla, da nima s čém izplačevati. Prav verjetno je, da stori še za-njo enako več drugih, »naj jim bode krajše!« — Zima je tudi v Italiji letos huda in tam tem huja, ker so peči po hišah le redke prikazni.

Francija. Pri vladi so si nekaj cdahnili, odkar se je vlegel hrup zoper predsednika Sadi-Carnota. Njemu ne morejo ali pa, kar je verjetniše, nočejo dokazati, da se drži tudi njega denar — panamske družbe. Drugih republikanskih glav pa se šteje že do 104, ki so bile še več, kakor z očmi pri onem denarji. — Razun ruskega obdolžuje se še nemški poslanik, grof Münster, da se ga drži nesrečni denar iz panamske družbe.

Anglija. Minister za vunanje zadeve je skoren mož. To se vidi iz tega, da je ugnal v dveh, treh dnevih khediva v Egiptu: novi ministri tega mladega kralja, ker jih anglijski minister ne mara, so že slovo vzeli in stvar je pri starem. Nekaj pa vendar ne, kajti angleških vojakov pride več v Egipt za varha tamošnjih evropejcev.

Nemčija. V državnem zboru v Berlinu je načrt postave zoper oderuštvo blizo že vsprejet in so bile blizo vse stranke za tako postavo. — Tudi na nemškem cesarskem dvoru so imeli v ponedeljek poroko ter se je mlajša sestra cesarja Viljema II. oženila z nekim hasenskim princem.

Rusija. Carevič je že prišel v Berlin, kaj pa ondi išče in kako dolgo pri nemškem cesarji ostane, ni še znano. — Kolikor se sme soditi iz tega, kar se v ruskih listih piše, ne misli ruski car na vojsko in njemu je neki čisto po volji tripelaljanca. Tega pa mu menda nihče ne verjame na besedo.

Bolgarija. Knez Ferdinand se neki v resnici oženi in nevesta je neka francoska princesinja. Sedaj se mudi knez na Bavarskem in sodi se, da se godi to ravno v ženitbenih zadevah.

Srbija. Cesar ni nihče mislil, to se ima neki v kratkem zgoditi: Milan Obrenović, oče sedanjega kralja Aleksandra, želi spravo s kraljico Natalijo. Nju zakon neki ni razdrt, čeravno je prejšnji metropolit Teodozij, pač prisiljen, izrekel, da je mogoče in se ta zakon razdré po postavah pravoslavne cerkve. Čudne postave!

Turčija. Sultan pripravlja posebno vozilo rimskemu papežu za 50letnico in tudi dva kardinala dobila od njega v tem času visoko odlikovanje. Tudi sultan torej spoštuje poglavarja sv. katoliške cerkve!

Grecija. Prekopali so kos zemlje, ki leži med morjema in veže s severno in južno deželo, pri mestu Korinskem in so delo sedaj dognali. Prekop, po katerem se zibljejo ladije, razsvetljuje električna luč.

Afrika. V Maroku je domače ljudstvo sito postalo

Španjcev in Francozov. Vsled tega se je bati, da vzbuhne zdaj ustaja zoper nje. To pa jim težko pomore do tega, da se jih znebijo, kajti španjska in francoska vlada ste v tem edini, da obdržite še na dalje oblast čez tamošnje državo. Kaj pa tedaj bode iz vsega, izvedemo še že, ako nas Bog ne pokliče prej s tega sveta.

Amerika. V Guatemali je ustaja in po vseh večih mestih vre, kakor da se jim godi največja krivica po sedanjih republikanskih oblastih. — V »združenih državah« še vsprejmejo tudi naprej priseljencev, če ne pridejo tje brez — drobiža. Nemaničev pa se branijo tudi v tej državi.

Za poduk in kratek čas.

Miserere.

Iz češčine preložil J. Sattler.

(Dalje.)

»Prepotoval sem vso Francijo, vse Laško in večji del te dežele, znamenite zaradi godbe cerkvene; ali nikjer nisem slišal ni jednega Miserera, ki bi bil me navdušil, ne jednega, ne jednega, a slišal sem jih toliko, da smem reči, da sem slišal vse!«

»Vse?« zakliče jeden izmed pastirjev. »Miserera z gor pa še gotovo niste čuli?«

»Miserere z gor!« zavpije skladatelj vesel in začuden. »Kakšen je ta Miserere? ...«

»Glejte!« odvrne pastir in nadaljuje s skrivnostnim glasom: »ta Miserere, katerega čuje le tisti, ki se potika, kakor jaz, po dnevi in po noči skozi goščo in po pečevju za čredo, je cela povest, ki je pa prav tako resnična, kakor se dozdeva neverjetna.«

»V najmanj pristopnem kraju teh skalovitih grebenov gorskih, ki robijo dolino, v kateri leži skrita le-ta opatija, stal je pred mnogimi leti — kaj pravim pred mnogimi leti! — pred mnogimi veki slaven samostan.«

»Ta samostan je ustanovil, kakor se govori, nek plemenitnik na svoje troške in sicer z imetjem, katero bi podedoval njegov sin, katerega pa je umirajoč zavrzel zaradi grešnega njegovega življenja.«

»Nekaj časa bilo je vse dobro.«

Ko je pa videl ta sin — bil je gotovo zlodejev dečko, če ne peklenšček sam v človeški podobi — da imajo menihi njegovo posestvo in da je grad njegov premenjen v samostan, zbere nekoliko tovarišev svojega izpridenega življenja. Neko noč, na sam Veliki četrtek, ko so menihi bili zbrani v koru, in prav v tem trenutku, ko so začeli peti Miserere, zažge samostan, opustoši cerkev in ubije vse menihe.«

»Po tej grozni okrutnosti so izginili lupežniki, in z njimi vred osnovatelj tega dejanja; nihče ne vé kam ... najbrž v pekel.«

»Ogenj je premenil samostan v razvaline.«

»Podrtine cerkvene pa še stojijo dandanes na oni okrogli pečini, iz katere izvira slap, ki pada od skale do skale, in dela potok, ki teče tu mimo opatijske.«

»Toda ta Miserere?!« seže mu v besedo nepotrpežljivi skladatelj.

»Le počakajte; vse po vrsti!« odvrne mirno pastir in nadaljuje svojo povest.

»Okoličani so bili silno razburjeni zaradi tega zločina. Od očeta na sina, od sina na vnuka je prešel spomin te hudobije, o kateri si pripoveduje narod z grozo v dolgih nočeh. Najbolj pa jo vzdržuje v živem spominu to, da se vidi vsako leto tisto noč, ko je ogenj razsul samostan, v razdrti oknih cerkvenih migljajoča luč, in da se čuje neka čudna, jasna, neznana godba,

in da se slišijo otožni, turobni, razrivajoči spevi, ki zadoné zdaj pa zdaj po vetru ...«

»Pojó menihi, katere je treščila nagla smrt nepripravljene v grob. Da bi stopili očiščeni krivde in greha pred prestol Gospodov, prihajajo iz vic in prosijo Boga smiljenja pevajoč Miserere.«

Okrog stoječi so se spogledali; popotnik je pa vprašal plaho pripovedovalca:

»In vi trdite, da se ponavlja to čudo do zdaj?«

»Čez kake tri ure se začne gotovo, ... ker je danes Veliki četrtek in na stolpu opatijskem je odbila ura ravnokar osem.«

»A kako daleč je samostan od tod?«

»Kako tri ure, ... ali ... kaj hočete? ... Kam hočete iti v grozni tej noči?«

»Za Boga milega!« zaklicali so vsi videč, da je popotnik vstal in vzešši palico se odpravljal proti durim.

»Kam da hočem iti? Slišati hočem to čudno godbo; čuti hočem ta veliki, pravi Miserere. — Miserere teh, ki se vračajo po smrti na svet in ki vejo, kaj je to: smrt grešnika!«

Rekši to izginil je zavzetemu bratu in nič manj osuplim pastirjem izpred očíj.

Vihar je tulil in metal sem ter tja z ropotom vrata, kakor da bi jih hotela neka silna roka vzdigniti iz tečajev; dež je curkoma lil bobneč po šipah; včasí je razsvetlil blisk hipno ves obzor, kakor daleč je le moglo dogledati oko.

Ko so se zavedeli iz prvega strahu, zakliče brat: »Blazen je! ...«

»Blazen je!« ponavljali so pastirji in znova začeli razkopavati ogenj. (Dalje prih.)

Smešnica. »Čemu pa bode«, vpraša gospod iz mesta kmeta, ki stoji pri svoji novi hiši, »čemu pa bode ta hiša? Podoba je, da za ječo.« »Mogoče«, odvrne mu kmet, »ali jetnike dobimo va-njo iz mesta.«

Razne stvari.

(Premeščenje.) Gosp. dr. Avgust Sežun, c. kr. okrajni zdravnik na Ptui, pride na enako mesto v Ljutomer, dr. Rud. Sadnik pa iz Feldbacha na Ptuj in dr. K. vit. Helly iz Ljutomera v Feldbach.

(Okr. zastop.) G. A. Langer, župan v Marenbergu, ni dobil od svetlega cesarja potrjenja za načelnika v okr. zastopu Marenberskem. Mož je v službi J. Schönererja.

(Bogoslovje.) Preč. g. Ignacij Orožen, stolni prošt in namestnik mil. knezoškofa pri znanstvenih skušnjah v bogoslovji v Mariboru, so to zadnjo čast odložili, katero so vzdržali blizo 20 let. Mil. knez in škof pa so vsled tega imenovali si za namestnika preč. gosp. Karola Hribovšek, stoln. korarja in ravnatelja v kn. šk. duhovnišči.

(Čitalnica.) V odboru slov. čitalnice v Ormoži, so v tem letu ti-le gg.: gostilničar Fr. Gomsí, predsednik; župnik Jak. Cajnkar, namestnik; blagajnik Franc Čulk, odv. kandidat; tajnik dr. Fr. Omulec, odvetnik; dr. Ivan Gršak, c. kr. notar, Ivan Knop, kontrolor pri c. kr. davkarji in Fr. Magdič, mlinar — odborniki.

(Šola.) Na ljudski šoli v Globokem pri Brežicah se poučuje odslej v obeh razredih le po poldnevu; učitelja sta postala gg. Alojzij Krivec v Slivnici in Ant. Grajsnik v Novi cerkvi.

(Nemška omika.) Na c. kr. gimnaziji v Celji je več nemških profesorjev, ali brž najbolj nemški izmed njih je g. Miha Knittel, kajti v svojih nemških prsih